

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

DSI.5533.44.2016.IB

Protokół kontroli doraźnej

1. Kontrolę przeprowadzono w **Szkole Podstawowej w Zespole Szkół w Michałowce**, Michałowka 3, 08-400 Garwolin, którego dyrektorem jest Pani **Agnieszka Szczypek** (nr w księdze kontroli szkoły: 48/2016).
2. Nazwa i adres organu sprawującego nadzór pedagogiczny:
Mazowiecki Kurator Oświaty, Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa
3. Kontrolę w dniu **17 listopada 2016 r.** przeprowadziły Irena Bytniewska i Jadwiga Kwiatkowska starsi wizytatorzy Delegatury w Siedlcach Kuratorium Oświaty w Warszawie na podstawie upoważnień z dnia 15 listopada 2016 r. o numerze DSI.5533.44.2016.IB wydanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.
4. **Tematyka kontroli:** dokonanie kontroli na wniosek [redacted] w zakresie podjęcia w trybie pilnym przeciwdziałań [redacted] przez dyrektora szkoły w związku z zagrożeniem bezpieczeństwa psychicznego na terenie szkoły jednej z uczennic.

W dniu **10 listopada 2016 r.** do Delegatury w Siedlcach Kuratorium Oświaty w Warszawie wpłynął wniosek [redacted]

[redacted] z dnia 7 listopada 2016 r. o podjęcie działań w Szkole Podstawowej w Zespole Szkół w Michałowce w celu sprawdzenia, czy dyrektor szkoły podjęła w trybie pilnym przeciwdziałania mobbingowe w związku z zagrożeniem bezpieczeństwa psychicznego na terenie szkoły [redacted]

W dniu **14 listopada 2016 r.** do Delegatury w Siedlcach Kuratorium Oświaty w Warszawie wpłynęło pismo z dnia 11 listopada 2016 r. grupy rodziców uczniów [redacted] [redacted] występujących w obronie swoich dzieci, które przedstawione były jako [redacted] [redacted] wobec koleżanki [redacted]. Rodzice proszą o rzetelne zbadanie sprawy i pozytywne rozwiązania dla wszystkich stron.

W trakcie kontroli wykonano następujące czynności:

- W celu rozpoznania sytuacji przeprowadzono rozmowy informacyjno-wyjaśniające z dyrektorem szkoły Panią Agnieszką Szczypek, pedagogiem szkolnym [redacted] psychologiem szkolnym [redacted] wychowawczynią [redacted]. Wymienione osoby współpracowały z kontrolującymi, udzieliły niezbędnych wyjaśnień oraz udostępniły wszelką dokumentację dotyczącą sprawy.
- Zapoznano się z następującą dokumentacją:

- Notatką służbową [redacted] wychowawczynie klasy [redacted] [redacted] z dnia **8 kwietnia 2016 r.** dotyczącą spotkania z [redacted] [redacted] podczas którego mama poinformowała wychowawczynię, że dziewczynka jest izolowana, wyśmiewana przez kolegów i koleżanki z klasy;

Parafy

[redacted]
kontrolującego/ych

[redacted]
dyrektora szkoły/placówki

- Notatką służbową p. Agnieszki Szczypek, dyrektora Zespołu Szkół w Michałowce, z dnia 8 kwietnia 2016 r. dotyczącą [redacted]
[redacted] Podczas rozmowy mama informowała dyrektora o niewłaściwym traktowaniu jej córki przez część kolegów i koleżanek z klasy oraz [redacted] przez nauczycieli;
- Notatką służbową Pani Agnieszki Szczypek, dyrektora Zespołu Szkół w Michałowce, z dnia 8 kwietnia 2016 r. ze spotkania i rozmowy z [redacted] wychowawczynią [redacted] na temat kłopotów z relacjami rówieśniczymi w klasie [redacted];
- Notatką z dnia 19 maja 2016 r. z rozmowy indywidualnej pedagoga [redacted];
- Notatką z dnia 23 maja 2016 r. z rozmowy pedagoga szkolnego [redacted] z Panią Agnieszką Szczypek, dyrektorem Zespołu Szkół w Michałowce (analiza sytuacji wychowawczej w szkole [redacted] pedagoga z sytuacją [redacted] informacja pedagoga o przeprowadzonym w klasie badaniu socjometrycznym i jego wynikach);
- Notatką z dnia 30 maja 2016 r. z rozmowy pedagoga szkolnego [redacted] [redacted] wychowawczynią [redacted] [analiza socjogramu klasy - omówienie sytuacji uczniów, [redacted] [redacted] zapoznanie wychowawczynie z treścią rozmowy [redacted];
- Notatką służbową p. Agnieszki Szczypek, dyrektora Zespołu Szkół w Michałowce, z dnia 25 maja 2016 r. dotyczącą rozmowy [redacted] [redacted] o zdarzeniu [redacted];
- Notatką służbową p. Agnieszki Szczypek, dyrektora Zespołu Szkół w Michałowce, z dnia 25 maja 2016 r. ze spotkania z wychowawcą klasy i wicedyrektorem szkoły, którego tematem było omówienie zaistniałej sytuacji, i analiza dotychczas podjętych działań w klasie przez wychowawcę i pedagoga szkolnego;
- Notatką służbową [redacted] wychowawczynie [redacted] [redacted] z dnia 25 maja 2016 r. dotyczącą spotkania z uczennicami [redacted];
- Notatką służbową [redacted] z dnia 30 maja 2016 r. z rozmowy telefonicznej przeprowadzonej w dniu 25 maja 2016 r. [redacted];
- Notatką służbową p. Agnieszki Szczypek, dyrektora Zespołu Szkół w Michałowce, z dnia 27 maja 2016 r. z rozmowy telefonicznej [redacted] [redacted] dotyczącej informacji [redacted] i ustaleń co do [redacted];
- Notatką służbową p. Agnieszki Szczypek, dyrektora Zespołu Szkół w Michałowce, z dnia 31 maja 2016 r. z rozmowy z [redacted] przeprowadzonej [redacted] w celu omówienia dalszych działań [redacted];
- Notatką służbową z dnia 1 czerwca 2016 r. dyrektora Zespołu Szkół, wychowawcy [redacted] psychologa szkolnego ze spotkania z rodzicami uczniów [redacted] w celu uwrażliwienia rodziców na konieczność współpracy ze szkołą w zakresie poprawy relacji interpersonalnych w klasie;
- Notatką służbową z dnia 1 czerwca 2016 r. dyrektora Zespołu Szkół ze spotkania z przedstawicielem [redacted] [redacted] i podjęcia dalszych działań [redacted] oraz przeprowadzenia przez policjantkę pogadank (dla uczniów w dwóch grupach wiekowych – klas IV-VI

Parafy

[redacted]
kontrolujących

[redacted]
dyrektora szkoły/placówki

i klas gimnazjalnych) na temat agresji, jej przejawów oraz odpowiedzialności za swoje czyny i słowa;

- Informacją z dnia 6 czerwca 2016 r. dyrektora Zespołu Szkół ze spotkania z [redacted] w celu ustalenia sposobu działań szkoły i współpracy [redacted]
- Materiałem [redacted] przygotowanym dla [redacted] na spotkanie z dyrektorem i wychowawczynią klasy [redacted] w dniu 6 czerwca 2016 r.
- Wnioskiem Dyrektora Zespołu Szkół w Michałowie z dnia 31.05.2016 r. skierowanym [redacted]
- Notatką wychowawczynie klasy [redacted] z rozmowy telefonicznej z [redacted] dotyczącej udzielenia wyczerpujących informacji na temat [redacted]
- Notatką służbową pedagoga szkolnego [redacted] z dnia 14.06.2016 r. zawierającą informacje o comiesięcznym spotkaniu pedagogów i psychologów szkolnych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Garwolinie oraz o skonsultowaniu z psychologiem [redacted]
- Notatką służbową p. Agnieszki Szczypek, dyrektora Zespołu Szkół w Michałowie, z dnia 15 sierpnia 2016 r. z rozmowy telefonicznej [redacted]
- Pismem [redacted] z dnia 16 sierpnia 2016 r. do Dyrekcji Zespołu Szkół w Michałowie zawierającym prośbę o przeniesienie [redacted]
- Notatką pedagoga szkolnego [redacted] z dnia 22 września 2016 r. z rozmowy z wychowawczynią [redacted] na temat przeprowadzonego w klasie badania socjometrycznego potwierdzającego, [redacted]
- Notatką pedagoga szkolnego [redacted] z dnia 27 września 2016 r. z rozmowy z Panią Agnieszką Szczypek, dyrektorem Zespołu Szkół w Michałowie na temat sytuacji [redacted] w nowej klasie, wyników badania socjometrycznego, potwierdzającego [redacted]
- Notatką dyrektora szkoły z dnia 3 października 2016 r. informującą o wezwaniu [redacted] dyrektora i wychowawcy [redacted]
- Notatką z dnia z dnia 3 października 2016 r. sporządzoną przez [redacted] – opiekuna kółka teatralnego, dotyczącą zdarzenia z dnia 30 września 2016 r. podczas przedstawienia szkolnego [redacted]
- Notatką służbową psychologa [redacted] z dnia 3 października 2016 r. z rozmowy z uczennicą [redacted] odbytej w obecności pedagoga szkolnego [redacted]
- Planem działań [redacted] z posiedzenia Rady Pedagogicznej – [redacted] z dnia 6 października 2016 r.);

Parafy

[redacted]
kontrolującego/ych

[redacted]
dyrektora szkoły/placówki

- zaproszenie na spotkanie z rodzicami [] w dniu 18 listopada 2016 r. o godz. 18.00;
- Pismem [] z dnia 15 listopada 2016 r. skierowanym do dyrektora szkoły z informacją o niemożności przybycia na spotkanie []
 - Pismem ZS.070.4.2016 z dnia 16 listopada 2016 r. dyrektora szkoły skierowanym do zainteresowanych rodziców [] uczestnictwa w proponowanym spotkaniu []
 - Pismem ZS.070.4.2016 z dnia 16 listopada 2016 r. dyrektora szkoły skierowanym do []
 - dziennikami zajęć lekcyjnych klasy [] na rok szkolny 2015/2016 oraz [] na rok szkolny 2016/2017 (pod kątem realizowanej tematyki godzin wychowawczych, uwag o uczniach, spotkań z rodzicami itp.);
 - zapisami w dziennikach pedagoga szkolnego i psychologa szkolnego na rok szkolny 2015/2016 i 2016/2017 (plany pracy, realizacja zajęć w poszczególnych tygodniach);
 - planami pracy wychowawców [] na rok szkolny 2015/2016 oraz [] na rok szkolny 2016/2017, w tym z tematyką godzin wychowawczych, zaakceptowanymi przez rodziców (podpisy);
 - księgą protokołów Rady Pedagogicznej, w tym: Protokołem posiedzenia zespołu klasyfikacyjnego klasyfikacji rocznej [] w roku szkolnym 2014/2015 w części dotyczącej charakterystyki wychowawczej klasy []
[]
szkolnym 2015/2016 w części dotyczącej charakterystyki wychowawczej klasy []
[] Protokołem nr 7/2016 nadzwyczajnego posiedzenia Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół w Michałowce w dniu 31 maja 2016 r. poświęconego []
 - notatkami służbowymi z dnia 17 listopada 2016 r. dyrektora szkoły i wychowawcy [] sporządzonymi na okoliczność kontroli prowadzonej przez wizytorów – w odniesieniu do sytuacji w []
[] oraz podejmowanych przez szkołę działań i współpracy z []

- Opracowano ankietę dla uczniów dotyczącą **sytuacji wychowawczej w klasie**, która w trakcie kontroli została przeprowadzona []
[]

5. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości:

W związku z informacjami zawartymi we wniosku []
[]

[] (wpływ do Delegatury w Siedlcach Kuratorium Oświaty w Warszawie 10 listopada 2016 r.) o podjęcie działań w Szkole Podstawowej w Zespole

Parafy
kontrolujących
dyrektora szkoły/placówki

Szkół w Michałowce w celu sprawdzenia, czy dyrektor szkoły podjęła w trybie pilnym przeciwdziałania mobbingowe z powodu zagrożenia bezpieczeństwa psychicznego na terenie szkoły [] oraz pismem z dnia 11 listopada 2016 r. (wpływ do Delegatury w Siedlcach Kuratorium Oświaty w Warszawie 14 listopada 2016 r.) grupy rodziców uczniów [] występujących w obronie swoich dzieci, które [] dokonano w dniu 17 listopada 2016 r. kontroli doraźnej w Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Zespole Szkół w Michałowce w celu sprawdzenia w trybie nadzoru pedagogicznego prawidłowości podejmowanych przez szkołę działań w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa [] na terenie szkoły.

Z przeprowadzonych rozmów z dyrektorem, wychowawczynią, pedagogiem szkolnym i psychologiem szkolnym oraz szczegółowego zapoznania się z ww. dokumentacją wynika, że [] od dnia 7 kwietnia 2016 r. (rok szkolny 2015/2016 - kiedy to w rozmowie telefonicznej z dyrektorem szkoły wyraziła życzenie spotkania z wychowawcą [] w celu przedstawienia problemu niewłaściwego traktowania jej córki przez kolegów z klasy) stawia szkole następujące zarzuty:

- 1) nierównego traktowania wśród rówieśników [] w dostępie do edukacji (faworyzowanie przez nauczycieli innych uczniów i niedoceniań, pomijania, nienagradzania []);
- 2) izolowania, dyskredytowania, wyśmiewania, a nawet obrażania [] przez koleżanki i kolegów z klasy;
- 3) wyróżniania dzieci []
- 4) braku skutecznych oddziaływań wychowawczych ze strony nauczycieli, zapobiegających mobbingowi rówieśniczemu oraz braku odpowiednich reakcji i konkretnych działań ze strony władz szkoły.

Klasa [] została scharakteryzowana przez wychowawczynię jako zespół pełen energii, uczniowie zaś jako żywiołowi i ambitni, chętni do nowych wyzwań, samodzielni, potrafiący się zorganizować i przygotować samodzielnie różne przedsięwzięcia. Dzieci brały udział w różnych formach zajęć pozalekcyjnych (wyjazd do teatru, na kilkudniową wycieczkę w góry), były laureatami ogólnopolskiego konkursu plastycznego „Integracja w oczach dziecka”. Wychowawczynie podkreśliła wzorową współpracę z rodzicami uczniów. W wytycznych do dalszej pracy wychowawczej nauczycielka zaznaczyła konieczność opanowywania nadmiernych emocji i zapobiegania konfliktom w odniesieniu do []

Wychowawczynie [] na prośbę wizytatorów scharakteryzowała zespół klasowy, z którym pracuje od dwóch lat []
Według danych zawartych w jej notatce z dnia 17 listopada 2016 r., klasa to grupa dzieci

Parafy
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

o zróżnicowanych charakterach, zainteresowaniach i temperamentach. Jest zespołem funkcjonującym właściwie w rzeczywistości szkolnej, uczniowie przyjaźnią się ze sobą, są zintegrowani, potrafią współpracować w grupie, dzielić się obowiązkami, pomagać sobie nawzajem. [] uważa, że jako wychowawca, organizując życie klasy, starała się wykorzystać potencjał swoich uczniów. Podejmowała wspólnie z dziećmi i ich rodzicami wiele inicjatyw, mających na celu integrację klasy. We wszystkich działaniach wychowawczych była zawsze z dziećmi, nie tylko w szkole, ale też po lekcjach, czy w dni wolne od zajęć. Wychowawczynie przyznaje też, że jest to jednocześnie zespół uczniów, w którym zdarzają się konflikty rówieśnicze między dziećmi, typowe dla tej grupy wiekowej. [] oświadcza, że zawsze, we wszystkich sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych, bacznie obserwowała swoich uczniów, a w przypadkach wymagających interwencji żywo reagowała, współpracując przy tym z pedagogiem, psychologiem, dyrektorką, a szczególnie z rodzicami dzieci. Wyniki ankiet przeprowadzonych przez wizytatorów wśród uczniów []

[] większość dzieci była świadkiem takich zachowań (tak - [] ale jednocześnie dzieci oświadczyły, że wychowawca pomaga im rozwiązywać skutecznie konflikty między uczniami []

[] **Należy zatem stwierdzić, że oddziaływania wychowawcze przy rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych w [] są w pewnym stopniu skuteczne i właściwe, niemniej jednak, jak wynika z powyższego, przypadki niepożądanych zachowań w relacjach między uczniami [] nadal się zdarzają.** Podczas pobytu w [] [] wizytatorzy zauważyli, że uczniowie potrafią przestrzegać norm i zasad zachowania (są grzeczni, układni, właściwie odzywają się do siebie, sygnalizują podniesieniem ręki chęć zabrania głosu, potrafili skupić uwagę na tym, co mówią do nich wizytatorzy). Z dokumentacji zgromadzonej przez szkołę w sprawie oraz z wypowiedzi uczniów w ankietach wynika,

[] „czy w klasie wszyscy uczniowie są traktowani tak samo” 12/18 osób odpowiedziało twierdząco, a na pytanie „Jeśli nie, to kto jest traktowany inaczej i przez kogo” – []

[] socjometrycznego). W odpowiedziach na to pytanie żadne z dzieci [] nie wskazało żadnego nauczyciela, który wyróżniałby jakiegoś ucznia spośród innych lub faworyzował dzieci z [] Wychowawczynie twierdzi, że zawsze wiele uwagi poświęca wszystkim dzieciom, zarówno ona, jak i inni nauczyciele nie stosują segregacji dzieci pod tym względem. [] nigdy nie zgłaszała do żadnego z nauczycieli, ani też do wychowawcy klasy żadnych problemów dotyczących relacji rówieśniczych, nie skarżyła się na jakiegokolwiek przejawy agresji wobec niej ze strony koleżanek i kolegów, ani też nie zgłaszała żadnych uwag co do niedoceniań jej przez nauczycieli. Nauczyciele uczący różnych przedmiotów w klasie [] w rozmowach z wychowawcą podkreślali, że starali się włączać [] do różnych działań, [] angażować do przedsięwzięć, z których mogłaby być dumna i za które mogłaby być nagradzana. [] brała udział w przedstawieniach, konkursach, różnych działaniach na rzecz klasy

[] **Trudno stwierdzić, na jakiej**

Z informacji uzyskanych od dyrektora, wychowawczyń [] i udostępnionej wizytatorom dokumentacji szkolnej wynika, że [] ani

Parafy [] []
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

[] aż do 7 kwietnia 2016 r. nie zgłaszała żadnych problemów dotyczących funkcjonowania jej dziecka w szkole. []

Z opinii wychowawcy [] w czasie uczęszczania przez nią do klasy [] można wyczytać, że []

Z dokumentacji wynika, że wychowawczynie [] mają opracowane plany pracy wychowawcy klasowego, w tym ustaloną tematykę godzin wychowawczych (zapoznanie się z tą tematyką i jej akceptację potwierdzili rodzice własnoręcznymi podpisami). Zapisy w dziennikach lekcyjnych potwierdzają realizację przez wychowawczynie tematyki dotyczącej kształtowania właściwych postaw, właściwych relacji międzyludzkich, kształtowania potrzeby tolerancji, akceptacji drugiego człowieka i pomocy potrzebującym, traktowania starszych i siebie nawzajem z szacunkiem. Dziennik lekcyjny [] np.: z 20.10.15 r. „Jesteśmy dobrymi kolegami”; z 27.10.15 r. „Poznajemy się lepiej - zabawa”; z 10.11.15 r. „Gra edukacyjna - integracja”; z 24.11.15 r. „Omówienie bieżących problemów i postępów w nauce”; z 07.04.16 r. „Dlaczego zdarzają się sytuacje przykre dla innych”; z 14.07.16 r. „Omówienie postaw uczniów - pogadanka”. Dziennik lekcyjny [] np.: z 07.10.16 r. „Przypomnienie informacji wynikających ze Statutu i regulaminów szkoły”; z 21.10.16 r. „Co lubię, co mi przeszkadza?”; z 28.10.16 r. „Wszyscy mamy obowiązek stosowania się do zasad i norm społecznych”; z 15.11.16 r. „Omówienie i stworzenie <Kontraktu> kasowego”. Dziennik lekcyjny [] np.: z 20.09.16 r. „Badanie socjometryczne – gry i zabawy integracyjne”; z 25.10.16 r. „Szacunek i tolerancja wobec siebie. Lekcja z psychologiem”; z 15.11.16 r. „Rozwiązywanie konfliktów, czyli o sztuce negocjacji”. W dzienniku lekcyjnym [] w rubryce dotyczącej zebrań klasowych figurują dwa wpisy spotkań: z 12.09.2016 r. i 08.11.2016 r., oba potwierdzone podpisem []

Wyniki przeprowadzonych w klasie przez wizytatorów ankiet potwierdzają, że na lekcjach wychowawczych nauczycielki omawiają z dziećmi następujące zagadnienia (pytanie wielokrotnego wyboru): [] – pomoc koleżeńska w nauce (5/18 wskazań),

Parafy [] []
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

traktowanie starszych i siebie nawzajem z szacunkiem (4/18 wskazań), kształtowanie potrzeby tolerancji, akceptacji drugiego człowieka i pomocy potrzebującym (6/18 wskazań), przeciwstawianie się przejawom agresji rówieśniczej słownej i fizycznej (9/18 wskazań), kształtowanie właściwych, życzliwych postaw, właściwych relacji międzyludzkich (2/18 wskazań); [] – pomoc koleżeńska w nauce (9/19 wskazań), traktowanie starszych i siebie nawzajem z szacunkiem (9/19 wskazań), kształtowanie potrzeby tolerancji, akceptacji drugiego człowieka i pomocy potrzebującym (10/19 wskazań), przeciwstawianie się przejawom agresji rówieśniczej słownej i fizycznej (11/19 wskazań), kształtowanie właściwych, życzliwych postaw, właściwych relacji międzyludzkich (9/19 wskazań). Ponadto [] 12/18 uczniów uważa, że lekcje wychowawcze w klasie są prowadzone ciekawie i użyteczne (5 osób stwierdziło, że nie wie, reszta nie udzieliła odpowiedzi), a [] 9/19 uczniów uznało lekcje wychowawcze za ciekawe i użyteczne (pozostali nie odpowiedzieli na to pytanie). Powyższe dane wskazują, że dzieci znają i pamiętają przekazywane im przez nauczyciela na lekcjach wychowawczych treści, jednak działania wychowawcy nie przynoszą w pełni pożądaných rezultatów, o czym była mowa wyżej. **Należałoby może zastanowić się nad uatrakcyjnieniem form i metod prowadzenia lekcji wychowawczych tak, by wszyscy uczniowie uznawali je za ciekawe i użyteczne, by były bardziej efektywne.**

Protokoły Rady Pedagogicznej [] [] poświadczają, że w szkole funkcjonują zespoły nauczycieli uczących w jednym oddziale, załączniki [] do tych protokołów **potwierdzają pracę tych zespołów, jednak zapisy zawarte w tych dokumentach są lakoniczne, nie odzwierciedlają w pełni współpracy tego zespołu z wychowawcą klasy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych, ani dokonywania pełnej analizy zachowań uczniów i oddziaływań wychowawczych dostosowanych do potrzeb danego zespołu uczniów. Należy zatem rzetelniej dokumentować współpracę nauczycieli z wychowawcą. Tylko zintegrowane działania wszystkich nauczycieli, wychowawcy, pedagoga szkolnego we współpracy z rodzicami może przynieść oczekiwane rezultaty wychowawcze.**

Zatrudnieni w szkole specjaliści – pedagog szkolny i psycholog szkolny – prowadzą dokumentację swojej pracy (dzienniki, plany pracy, sprawozdania z realizacji tych planów wraz z wnioskami do dalszej pracy przedstawiane Radzie Pedagogicznej). W protokole [] zawarte są wnioski do pracy dla pedagoga i psychologa [] w zespołach klasowych (2 razy w semestrze zajęcia z psychologiem i pedagogiem naprzemiennie w każdej klasie), m.in. intensyfikacja działań o charakterze integracyjnym, cykliczne zajęcia kształtujące podstawowe funkcje społeczne, o tematyce: a) komunikacja interpersonalna, sposoby komunikacji, błędy komunikacyjne, rodzaje komunikacji, b) agresja, przemoc fizyczna i psychiczna, metody rozładowywania emocji i napięć, gdzie szukać pomocy, w jakich sytuacjach, c) pozytywny obraz własnej osoby, realny obraz rzeczywistości i własnego „ja”, d) moje wartości, reguły i normy postępowania – mój system wartości, e) stres, jego skutki, metody eliminacji stresu, sposoby radzenia sobie z sytuacją, na którą nie mam wpływu, f) złość, jak powstaje, jakie są jej przyczyny, metody rozładowania napięcia. Wnioski do pracy [] opracowane przez psychologa i pedagoga dla wychowawców: intensyfikacja działań o charakterze integracyjnym, integracja wszystkich uczniów w klasie poprzez: a) częstsze dodatkowe zajęcia typu wycieczki, biwaki, zimowiska, wyjścia jednodniowe, b) zwrócenie uwagi na właściwe wykorzystanie godzin wychowawczych, c) bieżącą komunikację kwestii problemowych pedagogowi, psychologowi, dyrekcji. **Dziennik psychologa szkolnego** [] w rubryce „Realizacja zajęć w poszczególnych tygodniach” zawiera wpisy dotyczące rozmów z pedagogiem szkolnym, wychowawcami klas, dyrekcją oraz uczniami z różnych klas na temat problemów w klasach, problemów szkolnych, osobistych, rodzinnych uczniów, uczniów wymagających bieżącego wsparcia. []

Parafy
kontrolujących
dyrektora szkoły/placówki

[Redacted]

Dziennik psychologa szkolnego [Redacted] w rubryce „Realizacja zajęć w poszczególnych tygodniach” zawiera następujące wpisy: **z dnia 19 września 2016 r.** – Lekcja tematyczna w [Redacted] „Szacunek i tolerancja wobec siebie. Umiejętność stawiania granic innym”; **z dnia 24 października 2016 r.** - Rozmowa z wicedyrektorem [Redacted] na temat spotkania z rodzicami [Redacted], lekcji tematycznych dla uczniów oraz [Redacted] **z dnia 7 listopada 2016 r.** - Rozmowa z wicedyrektorem [Redacted] na temat [Redacted] Rozmowa z pedagog [Redacted] na temat spraw bieżących, zajęć [Redacted] oraz aktualnej sytuacji [Redacted] **z dnia 8 listopada 2016 r.** – Zebranie plenarne RP z psychologiem: 1. Zasady współpracy pomiędzy szkołą a rodzicami oparte na wzajemnym szacunku i sprawnej komunikacji; 2. Agresja psychiczna i fizyczna w szkole – jak przeciwdziałać, gdzie szukać pomocy? [Redacted]

[Redacted]

W dokumentacji pracy pedagoga (notatki służbowe j. w.) odnotowane i krótko opisane są reakcje doraźne w już zaistniałych sytuacjach. **Brak potwierdzenia w dokumentacji pedagoga systematycznej pracy indywidualnej z uczniami wskazanymi przez nauczycieli do opieki psychologiczno-pedagogicznej ze strony szkoły.** Odnotowane są w dzienniku zajęć pedagoga [Redacted] w rubryce „Realizacja zajęć w poszczególnych tygodniach” następujące czynności pedagoga, np.: z 20.09.16 r. „Zajęcia [Redacted] Zabawy integracyjne, badanie socjometryczne”, z 22.09.16 r. „Graficzne opracowanie socjogramu [Redacted] i jego analiza wspólnie z wychowawczynią [Redacted] z 27.09.16 r. „Rozmowa z dyrektorem szkoły dotycząca sytuacji szkolnej [Redacted] z 03.10.16 r. „Rozmowa z psychologiem szkolnym dotycząca zajęć profilaktycznych dla klas IV-VI”; z 03.10.16 r. „Rozmowa wspólnie z psychologiem [Redacted] i szkolnych”; z 11.10.16 r. „Rozmowa z wychowawczynią klasy [Redacted] z 27.10.16 r. „Zajęcia lekcyjne [Redacted] „Możemy mieć zgraną klasę”; Rozmowa z wychowawczynią [Redacted] – przekazanie uwag i spostrzeżeń po zajęciach”; z 10.11.16 r. „Rozmowa z uczennicą [Redacted] „Rozmowa z wychowawczynią [Redacted] i jej relacjach z rówieśnikami”. W rubryce „Program zajęć grupowych i ocena ich efektywności” opisane są zajęcia przeprowadzone [Redacted] – wskazane są cele zajęć, opisane metody, przebieg zajęć i ocena ich efektywności. Zajęcia były efektywne, gdyż ankietowani uczniowie [Redacted] w większości stwierdzili, że ich klasa jest „zgranym” zespołem [Redacted]. Realizacja tych zajęć jest zgodna z zaplanowaną tematyką zajęć na [Redacted] dla uczniów klas I-VI Szkoły Podstawowej w Michałowce: 1. Uczucia i sposoby ich wyrażania, 2. Stres i sposoby radzenia sobie ze stresem, techniki relaksacyjne, 3. Uczenie skutecznego komunikowania się, poznawanie zasad obowiązujących w relacjach międzyludzkich, rozwijanie wrażliwości na problemy innych, 4. Relacje z rówieśnikami – „Zgrana klasa”, 5. Zajęcia profilaktyczne poświęcone problemom uzależnień „Żyje zdrowo – nałogom mówię nie”, 6. Jestem bezpieczny w szkole, przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym.

Uczniowie w ankietach na pytanie, czy w szkole są organizowane grupowe zajęcia dla poszczególnych klas z pedagogiem szkolnym odpowiadali: [Redacted]

[Redacted]

Parafy [Redacted]
kontrolujących dyrektora szkoły/placówki

te dotyczyły: [] – tolerancji klasowej, dlaczego nie można się bić, te zajęcia dotyczą rozwiązywania konfliktów, pomocy chorym w szkole, opanowania stresu, o pomaganiu i niedokuczaniu sobie, jak się bili, było tylko raz z pedagogiem i raz z psychologiem; [] – współpracy w klasie, zajęcia dotyczą szacunku i dobrego zachowania, tematyka była zgrana klasa i tolerancja, to znaczy takie klasowe i rozmawiamy o szacunku, zajęcia te dotyczyły zgranej klasy.

Reasumując należy stwierdzić, że szkoła realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne planowane w każdym roku przez wychowawców klas we współpracy z dyrektorem, psychologiem, pedagogiem szkolnym oraz nauczycielami przedmiotów i rodzicami, a także podejmuje działania doraźne, zgodne z pojawiającymi się w bieżącej pracy problemami.

Jednakże, jak wykazała kontrola, działania te, jak na potrzeby badanych zespołów klasowych nie są w pełni wystarczające i skuteczne. Dzieci wiedzą, jakie problemy poruszane są na godzinach wychowawczych i spotkaniach z pedagogiem i psychologiem, wiedzą, jak powinny się zachowywać we wzajemnych relacjach, ale w praktyce szkolnej nie zawsze stosują wpajane im zasady. Należy zintensyfikować pracę wychowawczą oraz zaplanować, w Radzie Pedagogicznej w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej, formy pomocy uczniom i rodzicom w celu wspierania ich w procesie dydaktyczno-wychowawczym.

Należy stwierdzić, że [] (z 07.04.2016 r.) przez dyrektora Zespołu Szkół w Michałowce o niewłaściwych zachowaniach w stosunku do [] przez koleżanki i kolegów z klasy, dyrektor każdorazowo podejmowała czynności informacyjno-wyjaśniające i działania zmierzające do wyjaśnienia sytuacji i rozwiązania problemu. Wyżej opisana dokumentacja i rozmowy z wychowawcami, pedagogiem, psychologiem i dyrektorem wskazują na współpracę w zakresie podejmowania odpowiednich działań w celu osiągnięcia zamierzonych efektów. Dokumentacja szkolna potwierdza, że opisane w notatkach służbowych sytuacje zgłaszane

[] rzeczywiście miały miejsce []
[]
Jednakże w świetle skrajnie różnych interpretacji z obu stron co do przyczyn, przebiegu i skutków zaistniałych zdarzeń

Z przyczyn trudnych do ustalenia []

Brak satysfakcjonujących, zdaniem matki, wyników działań szkoły w celu poprawy [] powoduje, że konieczny jest wnikliwy nadzór ze strony dyrektora szkoły nad działaniami nauczycieli i specjalistów szkolnych oraz podjęcie stanowczych i radykalnych oddziaływań wychowawczych w ścisłym porozumieniu z rodzicami w celu ustabilizowania sytuacji.

Nadmienić należy, że szkoła w swoich działaniach ma obowiązek współpracy z rodzicami i udzielenia im możliwie jak najszerszej pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych. W planach wychowawczych badanych klas zaplanowana jest tematyka kontaktów rówieśniczych, wzajemnego odnoszenia się do siebie itd., niemniej w sytuacji, gdy w klasie obserwuje się przypadki zachowań niepożądanych wychowawczo, należałoby poświęcić więcej godzin wychowawczych na tego typu zagadnienia, gdyż, jak wynika z dokumentacji i przeprowadzonych czynności kontrolnych, oddziaływania wychowawcze pod kątem uzdrawiania relacji rówieśniczych w klasach nie są wystarczające i skuteczne.

6. Wnioski i uwagi:

Na podstawie powyższych ustaleń stwierdza się, że szkoła stara się wywiązywać ze swoich obowiązków i deklaruje wolę poszukiwania wszelkich sposobów, aby

Parafy
kontrolujących
dyrektora szkoły/placówki

ustabilizować sytuację [] oraz zażegnać konflikt rówieśniczy tak, by wszyscy uczniowie czuli się w zespole klasowym dobrze i bezpiecznie oraz by mogły osiągnąć sukces edukacyjny i wychowawczy. Z przeprowadzonych w szkole ankiet i z analizy dokumentów wynika, że zachowania []

[] a stosowane w szkole formy pomocy i oddziaływania wychowawcze nie zawsze przynoszą rezultaty. Uczniowie ze wskazaniami potrzeby objęcia ich opieką psychologiczno-pedagogiczną, powinni być nią otoczeni. Pożądane są bardziej zintensyfikowane działania dotyczące efektów wychowawczych, konieczna jest synchronizacja działań wszystkich nauczycieli uczących w tych klasach, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora w ścisłej współpracy z rodzicami uczniów i specjalistami z zewnątrz. W celu prowadzenia dalszych oddziaływań wychowawczych i terapeutycznych konieczna jest ścisła współpraca rodziców uczniów ze szkołą, gdyż tylko taka współpraca może przynieść oczekiwane efekty i pomoc dzieciom. **Nieemożliwe jest skuteczne rozwiązywanie problemów wychowawczych z dziećmi bez udziału rodziców i bez ich zgody na objęcie dziecka szczególną opieką psychologiczno-pedagogiczną.** Osobiste spotkania wychowawcy, pedagoga czy dyrektora szkoły z rodzicem są naturalnym i stałym elementem współpracy między szkołą a rodziną. Ułatwiają zrozumienie dziecka, przyczyn jego kłopotów w relacjach z rówieśnikami oraz zachowań problemowych w szkole. Bezpośredni kontakt pozwala na wzajemne poznanie się i zrozumienie potrzeb, problemów i oczekiwań obu stron.

Biorąc powyższe pod uwagę, organ nadzoru pedagogicznego stwierdza, że konieczny jest wzmocniony nadzór pedagogiczny dyrektora w tym zakresie. W celu poprawy sytuacji [] [] zasugerowano dyrektorowi szkoły podjęcie następujących działań:

- podjęcie stałej, systematycznej współpracy przez wychowawców [] z pedagogiem i psychologiem szkolnym w celu opracowania planu wzmocnionych, konkretnych oddziaływań wychowawczych oraz skutecznego bieżącego rozwiązywania problemów w tych zespołach klasowych;
- podjęcie przez szkołę stałej współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną w celu objęcia pomocą psychologiczną uczniów posiadających wskazania do takiej pomocy;
- zwiększenie częstotliwości obserwacji zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych oraz godzin wychowawczych []
- zorganizowanie pedagogizacji rodziców w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych – rozwiązywania konfliktów rówieśniczych oraz respektowania przez uczniów zasad i norm współżycia społecznego, tolerancji i akceptacji, a także w zakresie integracji zespołu klasowego;
- zintensyfikowanie oddziaływań wychowawczych (dostosować plan pracy wychowawczej do aktualnych potrzeb danego zespołu klasowego);

7. Zalecenia:

- 1) Zgodnie z § 24 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1270), a także rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1170 ze zmianami), **w ramach kontroli wewnętrznej, wyegzekwować od wszystkich nauczycieli rzetelne, staranne i wyczerpujące prowadzenie dokumentacji szkolnej, szczególnie w zakresie dokumentowania pracy wychowawczej w szkole oraz pracy pedagoga i psychologa szkolnego – od dnia otrzymania zalecenia;**
- 2) Sprawować nadzór pedagogiczny nad pracą nauczycieli zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1270), **szczególnie w zakresie kontroli nad wykonywaniem**

Parafy
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

obowiązków wychowawcy klasowego dotyczących intensyfikacji oddziaływań wychowawczych i opiekuńczych ze względu na problem relacji rówieśniczych oraz wspieraniem wychowawców w tych działaniach przez nauczycieli przedmiotów uczących w jednym oddziale - od dnia otrzymania zalecenia;

3) Zgodnie z § 24 ust. 1 pkt 2 i ust.3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1270), w ramach kontroli wewnętrznej, zwiększyć częstotliwość obserwacji zajęć lekcyjnych, godzin wychowawczych [] oraz zajęć prowadzonych przez pedagoga i psychologa z zespołami klasowymi – od dnia otrzymania zalecenia;

4) Zgodnie z § 24 ust.1 pkt 3 rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1270) zorganizować nauczycielom wspomaganie w postaci szkoleń w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych – rozwiązywania konfliktów rówieśniczych oraz respektowania przez uczniów zasad i norm współżycia społecznego, tolerancji i akceptacji, a także w zakresie integracji zespołu klasowego – od dnia otrzymania zalecenia do zakończenia I semestru roku szkolnego 2016/2017;

5) Zgodnie z § 24 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1270) oraz obowiązującą liczbą godzin pracy pedagoga szkolnego, w ramach sprawowanej kontroli wewnętrznej, zobowiązać pedagoga i psychologa szkolnego do rzetelnej pracy indywidualnej z uczniami zdiagnozowanymi jako potrzebujący stałej opieki tych specjalistów, w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej – od dnia otrzymania zalecenia;

6) Zgodnie z § 41 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 3, poz. 69 z późn. zm) należy informować []

8. Zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U.2015.1270) dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, może zgłosić do organu sprawującego nadzór pedagogiczny pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli.

Jednocześnie, zgodnie z art. 33 ust.6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2015 r. Nr 256, poz. 2156 ze zm.) dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń, a w przypadku wniesienia zastrzeżeń – w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, jest obowiązany powiadomić:

- 1) organ sprawujący nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń;
- 2) organ prowadzący szkołę lub placówkę o otrzymanych zaleceniach oraz o sposobie ich realizacji.

9. Protokół podpisali:

DYREKTOR ZESPOŁU SZKÓŁ
mgr. []
(dyrektor szkoły/placówki)

STARSZY WIZYTATOR
Irena Bytniewska

STARSZY WIZYTATOR
Jadwiga Kwiatkowska

(przeprowadzający kontrolę)

Parafy

[]
kontrolującego/ych

[]
dyrektora szkoły/placówki

13

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor szkoły/placówki, w której przeprowadzono kontrolę, a drugi włącza się do akt kontroli.

Poświadczam odbiór protokołu kontroli:

28.11.2016 r. mgr Agnieszka Jeczypek
DYREKTOR ZESPÓŁU SZKÓŁ
(data, podpis i imienna pieczęć dyrektora szkoły/placówki)

Siedlce, 28 listopada 2016 r.

KONTROLA

.....

Parafy
kontrolującego/ych
dyrektora szkoły/placówki